

# ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΠΡΟΟΔΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΥΠΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΘΗΛΕΩΝ ΧΑΝΙΩΝ

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 1

Χανία 1η Δεκεμβρίου 1931

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡ. 2

## Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΜΑΣ

**XVII**  
**XII**  
**XXXI**  
Εἰς τὴν κοινωνικὴν ὀργάνωσιν τοῦ Γυμνασίου μας προστίθεται ἤδη διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ μας παράγων ἀπαραίτητος καὶ χρησιμώτατος.

Οἱ διδάσκαλοί μας ἐν τῇ πατρικῇ μερίμνῃ των ὅπως μᾶς ἀποδώσουν εἰς τὴν κοινωνίαν ὅσον τὸ δυνατόν τελείους ὡς ἀνθρώπους καὶ ὡς γυναῖκας δὲν φείδονται κόπων. Ἐκ τῶν τῶν ὀρίων τοῦ σχολικοῦ προγράμματος ἀπὸ μακροῦ ἤδη ἐργαζόμενοι ἐστὶ τῆ βίασι τῶν ἀρχῶν τῆς ψυχολογίας καὶ τῆς κοινωνιολογίας ἔχουν δώσει εἰς τὰς ἐκ τῶν σχολικῶν μαθημάτων γνώσεις μας πρακτικὰς κατευθύνσεις.

Τὸ Γυμνάσιόν μας ὁμοιάζει μὲ μικρὰν πολιτείαν. Ἐχει καὶ νόμους καὶ διοίκησιν καὶ βιβλιοθήκην. Εἰς ὅλα αὐτὰ μὲ ἀρκετὴν πρωτοβουλίαν ἡμεῖς οἱ τρόπον τινὰ πολιταί τῆς συμμετέχομεν. Ἡδὴ ἀπεκτιήσαμεν καὶ τὴν τετάρτην ἐξουσίαν τῆς πολιτείας μας, τὸν τύπον, τὸ περιοδικόν μας. Ἀπὸ τῶν στηλῶν του θὰ παρελαύνουν πρὸς ὠφέλειαν πρωτίστως ἡμῶν τῶν τακτικῶν συνεργατριῶν καὶ ἀναγνώστριῶν του, καὶ παντὸς ἀναγιγνώσκοντος αἰσκέψεις, αἰγνώμαι, αἰγνώσεις μας καὶ θὰ γίνῃ μιὰ ἀφορμὴ, ἓνα μέσον νὰ ἑλλῶμεν εἰς πνευματικὴν ἐπαφὴν μὲ ἄλλα σχολεῖα. Θὰ καλλιεργήσωμεν τὴν σκέψιν

μας, θὰ ὀξύνωμεν τὴν κρίσιν μας, θὰ ἀποκτήσωμεν εὐχέρειαν καὶ ἀκριβειαν ἐκφράσεως, καλλιέπειαν, καὶ θὰ συνηθίσωμεν νὰ διατυποῦμεν δημοσίᾳ τὴν γνώμην μας μετὰ θάρρους. Θὰ θεραπεύσωμεν τὴν αὐτοπεποίθησίν μας καὶ γενικὰ θὰ προαγάγωμεν τὴν ἀτομικότητά μας. Ὡς ἀναγνώστριαι θὰ πλουτίζωμεν τὰς γνώσεις μας καὶ θὰ συνηθίσωμεν νὰ σεβώμεθα τὰς γνώμας τῶν ἄλλων. Ἐπίσης διὰ τῆς ἰδρύσεως τοῦ περιοδικοῦ θὰ καλλιεργηθῶσι καὶ θὰ ἀνασυνθῶσι πολλὰ ὑπάρχοντα λογοτεχνικὰ ταλέντα καὶ θὰ εὐρεθῶσι τὰ μέσα τῆς διατυπώσεως καὶ ἀνταλλαγῆς γνώμων σχετικὰ μὲ τὸ σχολεῖον καὶ τὴν κοινοτικὴν κίνησιν.

Ἐκάστη ἀπὸ μᾶς ἄς συμβάλλῃ εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ περιοδικοῦ μας συμφώνως μὲ τὴν ἀτομικότητά της. Ἄπασαι δὲ ἐν τῇ κοινῇ προσπάθειᾳ μας ἄς ἔχωμεν κατὰ νοῦν ὅτι εἶναι στοιχειῶδες δικαίωμα παντὸς ἀνθρώπου ἢ ἐκδηλώσις τῆς προσωπικότητός του ὅπως εἶπεν ὁ Ἰταλὸς φιλόσοφος Φερρέρο, καὶ ὅτι ἐπίσης στοιχειῶδες ὑποχρέωσις παντὸς εἶναι νὰ σέβηται τὴν προσωπικότητα τοῦ ἄλλου ὅπως εἶπεν ὁ νῦν πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας Ντουμέρ.

ΖΑΧΑΡΕΝΙΑ Ι. ΣΠΕΡΕΛΑΚΗ  
Τάξις Ε΄.

ΑΠΟ ΤΗ ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

## ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ!

Σήμερα ζοῦμε σὲ μιὰ ἐποχὴ τελείως διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν παλαιὰ ποὺ ἦταν γεμάτη ἡσυχία. Οἱ ἄνθρωποι ζύπνησαν καὶ πολιτίστηκαν, λέει...

Ὁ κόσμος ὅλος γίνηκε μιὰ μηχανὴ καὶ οἱ κάτοικοι του ζοῦνε ὅλοι μηχανικὰ ἀδιάφορο ἄν τόσο βρίσκονται σὲ ἀμηχανία. Καὶ γιὰ τοὺς ὁποίους οἱ ἄλλοι δικαίως βέβαια θὰ ποῦν: «Μπᾶ! αὐτὸς ὁ καϊμένος ἔμεινε πίσω! Εἶναι ντεμοντέ!» Ἀφοῦ λοιπὸν ὅλοι μὲ τὸν καιρὸ προοδεύουν ἀλματωδῶς, δὲν ἦταν δυνατόν νὰ μὴν προοδεύσουν καὶ τὰ γράμματα. Ὁ κάθε κάτοικος τῆς γῆς γιὰ νὰ λέγεται τώρα ἄνθρωπος πρέπει νὰ ξέρῃ γράμματα καὶ μάλιστα ἀρκετὰ. Δὲν εἶναι ἡ παλαιὰ ἐποχὴ ποὺ γιὰ νὰ λέγεται κάποιος μορφωμένος ἔπρεπε νὰ ξέρῃ νὰ γράφῃ καὶ νὰ διαβάσῃ. Στὴ σημερινὴ ἐποχὴ γιὰ νὰ συμβαίῃ αὐτὸ πρέπει νὰ ἔχῃς τουλάχιστον ἓνα δίπλωμα. Γιατί μὲ τὸ νὰ λὲς σήμερα ὅτι τελείωσες τὸ Γυμνάσιον δὲν λὲς σχεδὸν τίποτα. Καὶ ποῦ εἶμαστε Σιγάσιγὰ ἔταν θὰ λέμε τὸ ἴδιο, θὰ μᾶς γυρίζουν τὴν πλάτη καὶ θὰ ἀποχωροῦν μεγαλοπρεπῶς καὶ... περιφρονητικῶς! Πρὶν... σπουδαία μόρφωσις! Μὰ κυρία μου, τώρα καὶ ἡ κουτσὴ Μαρία ἔχει τελειώσει ἓνα Γυμνάσιον! Σήμερα γιὰ νὰ συγκαταλέγεσαι μετὰ τῶν μορφωμένων ἀνθρώπων πρέπει νὰ εἶσαι ἐπιστήμων!

Γιαυτὸ ὅλοι καλῶς πράττοντες, ἐτράπησαν πρὸς τὴν Παιδείαν! Νὰ μιὰ συνηθισμένη ἐρώτησις καὶ ἐπίσης συνηθισμένη ἀπάντησις: «Καί... τί σκοπεύετε γιὰ τὸν γιὸ σας ἢ τὴν κόρη σας κυρία Μελομένη;» — «Μὰ... λέω γιὰ τὸ Πανεπιστήμιον! Εἶναι ἰδιοφυῆς ἰατρὸς. Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ γεννήθηκα ἔδειξε μεγάλη κλίση! — ἢ — θὰ τὴν στείλω γιὰ δικηγορίαν! Εἶναι ξέρετε δεινὴ εἰς τοὺς ρητορικοὺς λόγους! Ἡ γλῶσσα της κόβει — καὶ ράβει — σὰν φαλλίδι.!» Καὶ ἔτσι ποῦ λέτε τρέχουμε ὅλοι στὸ Πανεπιστήμιον! Ὑπομονή... Μοῦ φαίνεται ὅτι δὲν ἔ' ἀργήσωμε νὰ δεῖ-

με στὶς πόρτες τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τοὺς χωρικοὺς ποὺ θὰ κατεβοῦν ἀπὸ τὰ ψηλά καὶ χαμηλά χωρὰ τοὺς ἀφίνοντας τὰς ζῶα τοὺς καὶ τὶς περιουσίας τοὺς ἔρμαια τῆς τύχης των, στεπτόμενοι ἀφελέστατα ὅτι ἄμα παρουν τὰ διπλώματα θὰ φορέσουν γραβάτα κολλάρο καὶ θὰ γίνουν μεγάλοι ἄνθρωποι ἴσως μάλιστα καὶ ἑκατομμυριοσχοί! Κατὰ κανόνα δὲ ὅλοι, καθ' ἓνας γιὰ τὸν ἑαυτὸ του, ἔχουν μεγάλα ταλέντα! Τάλαντα μόνον δὲ ξέρω... Τὰ χωράφια ἔτσι θὰ μένουν ἀκαλλιέργητα, ὅλος ὁ κόσμος θὰ εἶναι διπλωματοσχος ἐπιστήμων καὶ συγχρόνως δὲν θὰ ἔχωμε νὰ φάμε τίποτα. Ἐκτὸς ἀπὸ ἀέρα. Αὐτὸς βέβαια οὔτε μᾶς ἔλειψε, ἀπόδειξις ὅτι ἔχομε πάρη καὶ ἀρκετὴ, οὔτε θὰ μᾶς λείψῃ. Ἔτσι ποῦ πᾶμε ὁμως... Μμ. διόλου ἀπίθανον καμμιά μέρα ν' ἀρχίσουν νὰ μορφώνονται καὶ τὰ τῶα Τέχνη. Εἶναι τόσα σχολεῖα ποὺ διαβάθρουν. Μὲ τὴν ἀποφορὰ ὅτι τώρα θὰ θέλουν καὶ δίπλωμα!

Καὶ τότε θὰ βλέπωμε στοὺς δρόμους, σκύλους, γάτες ἐλέφαντες, ἵπποποτάμους, λέοντες, ἀρκουδες, ὄνους καὶ ἄλλα τετράποδα ἢ δίποδα μὲ τὶς δικηγορικές τεάντες στὰ χέρια, καὶ μὲ διάφορα ἐπιστημονικὰ συγγράμματα, ἀνώτερα πάσης περιγραφῆς καὶ σκέψεως, νὰ τρέχουν πολυάσχολα. Ἡ θὰ διαβάζωμε στὶς ἐπιγραφές: «Μέγας δόκτωρ τῆς ἰατρικῆς Ἀγγλικῆς ῥάτσας σκύλος κ. Τάδε!» ἢ «Ἰνδὸς μέγας ἀρχαιολόγος κ. Ἐλέφαντος» ἢ «ἐργαστήριον τοῦ σοφοῦ καθηγητοῦ τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν κ. Ἴπποποτάμου!» ἢ «Παραδίδονται μαθήματα πιάνου ὑπὸ τῆς δίδος γαλλῆς, βιολλὶ ὑπὸ τοῦ πασιγνώστου βιολονίστου κ. Χιμ πανζῆ, φωνητικὴ μουσικὴ ὑπὸ τοῦ γλυκυλάου κ. ὄνου κ. λ. ἢ τέλος ἢ «Ἡ ἀρτι ἀφιχθεῖσα ἐκ Πανεπιστημίου, δικηγόρος καὶ κάτοχος τῆς δακτυλογραφίας δις σακραναποδαροσσο ζητεῖ θέσιν...» Παράξενο μοῦ φαίνεται ὅχι. Ἔτσι ποῦ πηγαίνομε διόλου ἀπίθανον νὰ συμβῶν ὅλα αὐτὰ, ἐφ' ὅσον ὅλοι τώρα θέλουν νὰ περικομωθοῦν! Δὲν συμφωνεῖτε;

Εὐτέρπη Κανθαράκη

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΑΝΔΡΕΣ

### Ο ΕΔΙΣΣΩΝ

Πρό ήμερών είχαμε περί φωνογράφου. Και καθώς εβλη ή ανθρωπότης πριν από λίγο καιρό θρηύασε τον μεγάλο της εδερ γέτη, έτσι και έμεις περάσαμε λίγε, σιγμές με το λαμπρότερο άστρο της προόδου και του πολιτισμοσ τον δημοφιλέστερο έφευρέτη.

Ταπεινός την καταγωγή, σέν τον Σωτήρα, γεννήθηκε στο Μιλάνο του Όχιο το 1847. Φτωχόπαιδο, ό πατέρας του ήταν έσσημος παλαιοπόλης, με μόνον τά πρώτα γράμματα ποσ του έδίδαξε ή μητέρα του, διδασκάλισσα, γυρίζει στην αρχή σάν χαμίνι με μία ακατανίκητη περιέργεια και φιλομάθεια, για την όποία πολλοί τον φωνάζουν «χονδροκέφαλο». Κι' όμως το παιδι αυτό έμελλε από το μηδέν να ανέλθη τόσον ψηλά και να αποκτήσει τόση δόξα και δημοτικότητα. Με θέλσει σιδερένια, με κόπο και ιδρώτα, κούρρωθωνε να άρθη στο επίπεδο που σήμερα, και πάντα θα στέκη.

Σε ηλικία 12 έτών τον θρίσκομε έφημεριδοπέλη σε μία άμαξοστοιχία. Έπειτα από λίγο με ένα χειροκίνητο πιεστήριο, συντάσσει, στοιχειοθετεί και εκτυπώνει δική του έφημερίδα. Έν τω μεταξυ άσχολεϊται και με τη Χημεία. Έκτελει διάφορα πειράματα που καταλήγουν στο τέλος σε φωτιά κι' ό οδηγός τον πετά έξω. Η τύχη όμως δεν τον έγκατέλειψε. Εκεί που άπελπισμένος στεκόταν μπροστά στα συντρίμια της περιουσίας του, άκούει συριγμό τρείνου. Ξηκώνει άθελα το κεφάλι και βλέπει ένα παιδάκι που έπαιζε άμέριμνα στις γραμμές. Με ένα πήδημα το σώζει από τον θέσαιο θάνατο και το μόνο που ζητά έπειτα από τον ευτυχισμένο πατέρα είναι να τον μάθη την «τηλεγραφική τέχνη» την όποϊαν ως τηλεγραφετή έρχεται να τελειοποιήση με διαρκή μελέτη που για να μη διακόπτεται, έπειδή ό προϊστάμενος του τον είχε διατάξει κάθε ήμισιαν ώφαν να τηλεγραφή το ψηφίον Α, γίνεται άφορμή να θρηύ τον αυτόματο τηλεγραφο. Σε ηλικία 23 έτών ένας θαυμαστικός τελειοπυημένος τύπος «τίκερος» του έξασφαλίζει 40000 δολάρια. Τοσ λοιποσ μέσα στο έργαστήριό του μέρα νύχτα άκούρρωστα δουλεύει, «μη κυττάζοντας ποτέ το ρολόι» καθώς ό ίδιος μας συμβουλεύει, και παρουσιάζει μια μια τις έφευρέσεις του τηλεφώνου, ήλεκτρικό λαμπτήρα, κινηματογραφο, γραμμόφωνο και άναρρίθμητες άλλες, με τις όποτες έκανε τον δίο μας πιό άνετο και εδχάιστο.

Ό Θωμάς Έδισσων χωρίς μόρ

φωσι, με πρακτικές μόνο γνώσεις, αλλά «μηδέν παραδίλων» με τη σιδερένια του θέλησι, με πρωτοφανή έργατικότητα, κούρρωσε όχι μόνον ν' αποκτήσει 100 διπλώματα έυρεσιτεχνείας, όχι μόνο το βραβείο Νόμπελ, αλλά και την παντοτεινή ζωή. Άπέθκεν ό άνθρωπος βλη, με το όνομά του θα μέινη άθάνατο και αιώνια ή ανθρωπότης θα τον εδγνωμονή. Παντοσ όπου κι' άν γυρίσωμε θα βλέπωμε τον Έδισσων, από παντοσ θ' άκούμε: «ή μεγαλοφυία έδημιουργήθη κατά 2 ο) από έμπισση και 98 ο) εφιδρώση».

Παρ. Χιωτική

### ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

#### Πώς χρησιμοποιούμε τὰ χαλασμένα φρούτα

Κοντά εις τὰ καλά φρούτα τὰ άκέραια που έχουν την τιμήν να φυγουράρουν εις το τραπέζι, είναι κι' άλλα δυστυχισμένα, θύματα του ταξειδιοσ, σε πολυαριθμόν συντροφιá, που ή σκληρή θύελλα κατέστρεψε' όλα ζητούν μία ιδιαίτερη χρησιμοποίηση διότι ούτω μένουν άχρηστα.

Αυτά τὰ ώραια δαμάσκηνα όταν μετατραπούν σε πολτό μυρίζουν άκόμη. Τι κρίμα!

Ας προσπαθήσωμε λοιπόν να έπανορθώσωμεν το κακό.

Τὰ καθαρίζομεν βγάζοντας τους σπόρους και τους μίσχους και τὰ βάζομεν να ψηθούν σιγά με ζάχαρη. Η ποσότης εξαρετάται από την ώριμότητα των δαμάσκηνων.

Αφού μετασηματισθούν σε μία εύχυμη μαρμελάδα κάνομεν μία πάστα.

Βάζετε εις την Ζαχαροπλαστικήν πλάκα 160 γραμμ. άσπρο άλεύρι, σκορπιστε επάνω και 80 γραμμ. καλοσ βουτύρου μετά ζυμώνετε με τὰ δάκτυλά σας (αφού προηγουμένως έχετε παράσει από το λαβομένο) τό άλεύρι και τό βούτυρον εις τρόπον ώστε τό βούτυρον να άπορροφηθι από τό άλεύρι και θα έπιτύχετε ένα εξαίσιο μίγμα.

Έκολλάτε την πάστα από τὰ χέρια σας με λίγο άλεύρι κατόπιν κάνετε μία όπη εις το μέσον του μίγματος και χύνετε ένα συγός φρέσκο, μία πρέζα λεπτό άλάτι, μία κουταλιά ζάχαρι, και 3 κουταλιές κροσ γάλα.

Τώρα κέροντε την έξυλινη κουτάλα και το άνακατεύετε καλά. Όταν γίνει αυτό άλευρώνετε τὰ χέρια σας και ζυμώνετε εκ νέου για να έχετε μία καλοκαωμμένη πάστα.

Με μία μπυτύλλια, την όποιαν προηγουμένως έχετε σκεπάζει με άλεύρι και εξαπλώνετε τό μίγμα όχι εις πολύ λεπτό στρώμα δίδοντας ένα στρογγύλον σχήμα.

Τώρα πρόκειται να βάλωμεν

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

### Η ΔΡΑΣΙΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ

## Η ΘΕΟΔΩΡΑ

Κατά τους Βυζαντινούς χρόνους ή γυνή δεν είχε χειραφετηθι ως σήμερον και ό φεμενισμός τότε δεν ύφιστατο παντάπασιν. Ήσυχολοούντο δε τότε αϊ γυναίκες και ιδίως αϊ της μέσης και κατωτέρας τάξεως εις τὰ του οίκου έργα και εις την άνατροφήν των τέκνων των, εις ά έδιδον πάντοτε χριστιανικήν άνατροφήν γαλουχούσαι ταυτα εις τὰ θεία διδάγματα της θρησκείας μας. Αϊ άρχόντισσαι όμως των χρόνων εκείνων και ιδίως αϊ ζωηρότεροι εξ αυτών, ελάμβανον μέρος εις τὰς θρησκευτικὰς ξριδας και ένίοτε και εις τὰς πολιτικὰς τοιαύτας τάσσόμεναι άλλαι μεν με το έν στρατόπεδον άλλαι δε με το άλλο. Οποϊον όμως πρωτεύοντα ρόλον κυρίως ένίοτε έπαιζον εις τὰς παρασηνιακάς ενεργείας!

Πολλαι γυναίκες προερχόμεναι είτε εξ άριστοκρατικων οικογενειων, είτε εκ των λαϊκων τάξεων και ανέλθοუსαι εις τον Βυζαντινόν θρόνον διέπρεψαν και ελάμπρυνον αυτον. Αλλαι μεν ως επί ετη διοίκησσαι την Βυζαντινήν Αυτοκρατορίαν είτε ως μοναι αυτοκράτειραι είτε συνάρχουσαι μετὰ συγγεώνων των αυτοκρατόρων, είτε ως επιτροποι άνηλικων αυτοκρατόρων άλλαι δε ως Σύμβουλοι σοφαι

και επιτήδειαι των αυτοκρατόρων συζύγων των, παρ' οις εξήσκουν τολαύτην επιβολήν, ώστε αυται κυρίως να διοικουν εν τη πραγματικότητι την αυτοκρατορίαν, όσάκις έτύγχανεν ό αυτοκράτωρ να ήτο άνίκανος και ασθενικοσ χαρακτήρος. Υπήρξαν εξ άντιθέτου και άλλαι αυτοκράτειραι αιτινες δια της άναμίξεως των εις τὰς Διοικήσεως του κράτους έπέφεραν βλάβες και καστροφὰς εις αυτό, καθ' α μη εύμοιροूसαι ικανότητος διοικητικης, αλλά μόνον κούφου άλαζονείας και φιλοδοξίας.

Μία εκ των διαπρεψασων αυτοκρατειρων ύπήρξεν άναμφ βόλως ή επιφανεστάτη Θεοδώρα ή σύζυγος του αυτοκράτορος Ιουστιανοσ του Α' Ποιά δε ήτο ή γυνή αυτή και πόθεν κατήγετο και ποιάς μορφώσεως έτυχε ώστε το όνομα αυτη να άναφέρεται ευφήμως εν τη ιστορία του θρόνου των Βυζαντινων;

Η Θεοδώρα ήτο θυγάτηρ του εκ Κύπρου καταγομένου άρκτοτρόφου επιμελητοσ των θηρίων, Ακακίου. Απορφανισθεισα δε εις μικράν ηλικίαν έπεδόθη εις τον Θεατρικόν βίον μετὰ των άδελφων της Κομιτοσ και Αναστασίας και ως εκ τούτου εις νεαράν ηλικίαν

επιτηδείως την πάστα εις την φόρμαν, εις την όποϊαν ρίπτομεν λίγο άλεύρι χαράσσει αυτην μέχρι του βάθους με ένα ηρηוני, και γαρνιρετε την πάστα σας με μαρμελάδα από δαμάσκηνα και τὰ εξαπλώνετε κανονικά.

Επιστρέψετε τώρα πάλιν εις τη ζαχαροπλαστικήν πλάκα, άλευρώστε την εκ νέου και λαμβάνοντας το ήμισιο των διαστάσεων, θα ένακάμειτε μία πάστα όμοια, την όποιαν θα εξαπλώσετε κατά τον ίδιο τρόπο, διότι δεσποινίδες μου καταγινόμεθα να κάμωμεν μία άγγλική πάστα.

Δια τούτο θα κόψετε αυτη την πάστα διε να σχηματίσετε ταινίεσ διαφόρου μήκουσ αϊ ό-

ποϊαι θα διασταυρώνωνται επί της μαρμελάδας.

Μένει άκόμη μία μική έργασία: Βοσχετε ένα μικρό κινέλο μέσα σε γάλα κροσ και κερνάτε επιτηδείως τις διασταυρώσεις και τὰ άκα της πάστας.

Την κοκίζετε με ζάχαρι και την στέλνετε εις το φούρο, άρκετά ζεστό. Μετὰ 30' της ώρας θα σας δώσουν ένα ύπεροχο γλυκό, και του όποϊου το άρωμα θα κάμη τους μικρούς λαϊμαργους να κηδήσουν από χαρά...

(\*Εκ του Γαλλικοσ)

Σταυροβλα Βουλγαρέκη Τάξις ΣΤ'

ἐξώκειλε, λόγῳ δὲ τῆς ἐκτάκτου καλλονῆς τῆς κατέστη μία τῶν περιφημοτάτων ἑταιρῶν τῆς Κων)πόλεως. Ἐρασθεῖσα δὲ τοῦ Κυρίου Ἐκκλησίου, διοικητοῦ τῆς Πενταπόλεως Ἀφρικῆς ἠκολούθησε τοῦτον ἐν τῇ ἑδρᾷ του καὶ ἐκεῖθεν ἀνεχώρησε μετὰ τι διάστημα καὶ περιπλανηθεῖσα εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Ἀνατολῆς ἐπανῆλθε μετὰ ταῦτα εἰς τὴν Κων)πολιν, ὅπου ἀπέστη τοῦ ἀσώτου βίου καὶ ἔζη ἐργασομένη ἐκ τῆς χειροτεχνίας, εἰς ἣν ἠσχολεῖτο. Γνωρίσας δὲ ταύτην ὁ Ἰουστιανὸς προτοῦ ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον, ὅτε ἦτο ἀκόμῃ συγκλητικὸς, ἠράσθη αὐτῆς τοσοῦτον ἐμμανῶς, ὥστε θέλων νὰ τὴν νυμφευθῆ καὶ κολυόμενος ὑπὸ τοῦ νόμου, καθ' ὅν Συγκλητικὸς δὲν ἠδύνατο νὰ νυμφευθῆ γυναῖκα μετελθούσαν ἄτιμον ἐπάγγελμα, ἔπεισε τὸν θεῖον του αυτοκράτορα νὰ τροποποιήσῃ τὸν νόμον τοῦτον καὶ οὕτω ἠδύνη νὰ νυμφευθῆ ταύτην νομίμως. Μετὰ τινα δὲ χρόνον κληθεὶς ὁ Ἰουστιανὸς εἰς τὸν Αὐτοκρατορικὸν θρόνον ἔχειρετίσθη ἡ Θεοδώρα ὡς Αὐγούστα καὶ ἐδέχθη ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ συζύγου τῆς τὸν ὄρκον τῆς πίστεως τῶν ὑπηκόων. Ἡ ἀνάβασις εἰς τὸν λαμπρότερον τότε θρόνον τῆς Οἰκουμένης γυναικὸς ὀρωμένης ἀπὸ τοιαύτης καταγωγῆς καὶ τοιοῦτου παρελθόντος ἦτο γεγονὸς πρωτάκουστον. Ἐν τούτοις ἡ γυνὴ αὕτη διετέλεσε σύμβουλος συνετὴ, καὶ σοφὴ καὶ θαρραλέα σύζυγος τοῦ Ἰουστιανοῦ, διέτηρησε δὲ καὶ τὸ ἐξάισιον κάλλος τῆς. Ὁ μέγας ἱστορικὸς Προκόπιος ἐξῆμνησε τὸ κάλλος καὶ τὰς ἀρετὰς τῆς διαβεβαιῶν ὅτι «αὐτῆς τὴν εὐπρέπειαν λόγῳ τε φράσαι καὶ ἰνδάλματι ἀπομιμῆσθαι ἀνθρώπων γε ὄντι παντάπασιν ἀμήχανα ἦν» καὶ συνάμα «ἡ δὲ Θεοδώρα εὐπρόσωπος μὲν ἦν καὶ εὐχαρισκλή.» Παλαιαὶ εἰκόνες τονίζουσιν τὰ ὠραία αὐτῆς χαρακτηριστικά, τὸ ὄξύ βλέμμα καὶ τὴν καθόλου μεγαλοπρέ-

πειάν τῆς. Τὸ θάρρος δὲ καὶ ἡ γενναιοῦτης τῆς Θεοδώρας κατεφάνη κατὰ τὴν ἐν ἔτει 532 ἐκτραγεῖσαν ἐν Κων)πόλει στάσιν τοῦ «Νίκα» καθ' ἣν οἱ στασιασταὶ ἔκαυσαν πολλὰ οἰκοδομήματα καὶ τὸν ἀρχαῖον ναὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας καὶ ἀνηγόρευσαν ἄλλον αὐτοκράτορα (τὸν Ὑπάτιον υἱὸν τοῦ Ἀναστασίου). Ὁ Ἰουστινιανὸς δὲ τοσοῦτον ἐφοβήθη, ὥστε ἀπεφάσισε νὰ φύγῃ ἐκ τῆς πρωτευούσης, ὅτε ἡ σύζυγός του Θεοδώρα τὸν ἀνεχαίτισεν εἰποῦσα τὸ περίφημον «Καλὸν ἐντάφιον ἐστὶν ἡ Βασιλεία» Οὕτω δὲ ἀνεθάρρησεν ὁ ὑπὸ τὸν Βελισάριον στρατὸς, ὁ πιστὸς εἰς τὸν Ἰουστιανόν, καὶ ἐπιτεθεὶς κατὰ τῶν στασιαστῶν ἐνίκησεν αὐτούς. Εἰς τὴν παγίωσιν ὅθεν καὶ λαμπρότητα τῆς τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἀρχῆς συνετέλεσεν οὐκ ὀλίγον ἡ Θεοδώρα. Ὁ ἴδιος ὁ Ἰουστινιανὸς ἐν τῇ ὀγδῶῃ αὐτοῦ Νεαρῶ ἐξαίρει τὴν σύνεσιν τῆς Θεοδώρας καὶ ἐγκωμιάζει τὰς σοφὰς αὐτῆς συμβουλὰς. Μεγάλῃ δὲ φαίνεται ὑπῆρξεν ἡ συμμετοχὴ τῆς Θεοδώρας εἰς τὰ Ἐκκλησιαστικὰ καὶ φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα τοῦ Ἰουστινιανοῦ. Εἰς αὐτὴν ἀποδίδει μεταγενεστέρως τις παράδοσις τὴν διὰ ψηφιδωτῶν διακόσμωσιν τοῦ ἐν Κων)πόλει Ναοῦ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων. Ἀπέθανε δὲ τὸ ἔτος 547μ.Χ. Τοιαύτη λοιπὸν ὑπῆρξεν ἡ Αὐτοκράτειρα Θεοδώρα. Μοναδικὸν φαινόμενον παρουσιάζει ἡ γυνὴ αὕτη, ἥτις ἀπὸ εὐτελοῦς (καὶ ἀσήμου γένους καταγομένη καὶ τοιοῦτον βίον ἐν τῇ νεανικῇ ἡλικίᾳ τῆς ζήσασα κατώρθωσε νὰ ἀνέλθῃ ἐπὶ τοῦ εὐκλεστεροῦ θρόνου τῆς τότε ἐποχῆς καὶ νὰ ζήσῃ βίον ἐνάρετον καὶ νὰ καταστῇ σοφὴ καὶ θαρραλέα σύμβουλος μεγαλεπήβολου αυτοκράτορος, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς δὲ τὸ Βυζαντιανὸν Κράτος νὰ ὑψωθῆ εἰς τὸν κολοφῶνα σχεδὸν τῆς δόξης καὶ δυνάμεώς του.

**Ἄρτεμις Σγουρομάλλη**  
Ε' Τάξις

**ΑΠΟ ΤΑΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ**

*Τί θὰ σκεφθῶ καὶ τί θὰ κάμω διὰ τὸ ἄνθρωπον παιδάκι νὰ καταστρέψῃ τὰ δένδρα.*

Τὰ δένδρα εἶναι ἄξιμα θαυμάσιμα. Τὰ εἶδη αὐτῶν εἶναι πλεῖστα, καὶ ἀναρίθμητοι καὶ ὠφέλιμοι αὐτῶν. Τὰ δένδρα τῶν μεγάλων δεσῶν ἔχουν μεγάλας ῥίζας, καὶ ὅποιαι εἰσχωροῦν εἰς τὴν γῆν καὶ συγκρατοῦν τὸ ἄμωδες ἔδαφος ἀπὸ τὸν εφοδρὸν ἀνεμῶν. Καθαρίζουν τὸν ἀτμοσφαιρικὸν ἀέρα ἀπὸ τὸ ἀνθρακικὸν ὄξύ. Ἐάν δὲν εἶχαμε δένδρα ζωὴ δὲν θὰ ἤμποροῦσε νὰ ἐπικρατήσῃ διότι θὰ ἀναπνέαμεν ὅλο τὸ ὄξύγονον καὶ σιγὰ σιγὰ θὰ ἐγέμιζε ἡ ἀτμοσφαιρὰ ἀπὸ βλαβερὸν ἀέρα. Τὰ δένδρα διὰ τῆς πυκνῆς αὐτῶν σκιάς εἶναι καταφύγιον ἐναντίον τῶν καυστηρῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων κατὰ τὸ θέρος. Τὰ ξύλα αὐτῶν χρησιμεύουν εἰς τὴν ναυτιλίαν, οἰκοδομικὴν καὶ ὡς θέρμανσιν ἡμῶν τὸν χειμῶνα.

Ἐπίσης εἶναι χρησιμὰ ὡς στολισμὸς τῆς φύσεως, καὶ ἄλλας χρησιμότητας μᾶς παρέχουν. Αἱ αὐτὸν τὸν λόγον πρέπει νὰ τὰ προσέχωμεν. Ὄταν κάμῃ φορὰ τὴν ῥοὰν νὰ ἴδῃ κανένα παιδί νὰ καταστρέψῃ τὰ δένδρα ἀμέσως θὰ σκεφθῶ ὅτι αὐτὸ τὸ παιδί εἶναι ἀγνώμον, ἀχάριστο χωρὶς ἀνατροφῆν, δὲν αἰσθάνεται τὸ κακὸν ποῦ προξενεὶ εἰς τοὺς εὐεργέτας του καὶ δὲν τὸ ξέρει. Ἀμέσως θὰ τρέξω πρὸς αὐτὸ καὶ τὸ ρωτήσω ἐάν ξέρῃ τὰς χρησιμότητας τῶν δένδρων καὶ ἐάν τὰς ξέρῃ θὰ τὸ ἐπιπλήξω ὥστε νὰ μὴν τὸ ἐπαναλάβῃ ἄλλη φορὰ, ἐάν δὲν τὰς ξέρει θὰ τοῦ τίς εἰπῶ διὰ νὰ τὸ καταλάβῃ καλὰ μόνο του πῶς δὲν πρέπει νὰ βλάπτῃ τὰ δένδρα.

**Σ)ΦΙΑ ΠΛΑΤΣΑΚΗ**  
Αἱ Τάξις Γυμνασίου

(Εἶδα ἐν ἄδερῳ ἀρνάκι ποῦ γεννήθηκε μὲν ἁπλοῦς—κάποιος δὲ θυμῆθηκε πῶς ἐκαμάμια καλὴ πράξη ἐναντὶ καιροῦ).

Κατὰ τὰς θερινὰς διακοπὰς τοῦ σχολείου μου, εἶχα μεταβῆ εἰς ἓνα χωριὸν διὰ νὰ ἀναπαυθῶ κατὰ τοὺς μῆνας ἐκείνους.

Τὸ χωριὸν ἐκεῖνο ἦτο ὠραϊότατον χάρις δὲ εἰς τὸ γλυκὸ κλίμα του ὅλοι οἱ κάτοικοί του, ἄνδρες γυναῖκες, παιδιὰ καὶ αὐτοὶ οἱ γέ-

ροντες ἀκέμα, ἦσαν ζωηροί, βροδοκίμοι καὶ γεμάτοι ἀπὸ χαρῶν καὶ εὐτυχίαν. Ἡ γῆ ἦτο καταπράσινος καὶ ἀνθοστολισμένη, τὰ πουλάκια ἐπετοῦσαν χαριέντα εἰς τὸν ἀέρα, εἶδῶ καὶ καὶ κυλοῦσαν κατακάθρα ποταμῶν καὶ μουρμουρίζοντας σιγὰ σιγὰ τὸ ἀθάνατον τραγοῦδι τους, καὶ ἐν γένει δὴ ἡ φύσις ἦτο τόσο στολισμένη ὥστε θὰ ἐνόμιζεν κανεὶς ὅτι ἦτο ἔτοιμο νὰ εορτάσῃ κάποια μεγάλη γιορτῆ.

Ἐἶχα παρὰσεῖ 2 μῆνας εἰς τὸ χωριὸν ἐκεῖνο, τὸ ὅποιο μὲ φιλοξένησε καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας τῶν θερινῶν διακοπῶν τοῦ σχολείου μᾶς χωρὶς νὰ παραθῶ ἢ νὰ τρομάξω ἀπὸ κανέν γεγονός. Ἡ ὠραία φύσις καὶ τὸ γλυκὸ κλίμα τοῦ χωριοῦ μὲ ἐκαμνον ἀπολύτως εὐτυχισμένην.

Κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Αὐγούστου, ἐνφῶ εὐρισκόμην εἰς ἓνα μωροδόλο κηπον μὲ δύο φίλας μου τὰς ὁποίας εἶχον ἀποκτήσει μὲν μόλις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν, ἤκουσα ἀπειπιστικὰς φωνὰς ἐρχομένας ἀπὸ ἀρκετῶν διάστημα. Αἱ φωναὶ ἦσαν αὐτὰς, ἦσαν τόσο πολὺ ἰδιότροποι, ὥστε αἱ φίλας μου ἐκ τοῦ φόβου τῶν ἤρχισαν νὰ ἀπομακρύνωνται. Ἐγὼ παρετήρουν αὐτὰς δῆμα πρὸς δῆμα, καὶ ἐκαμνα νὰ τὰς ἀκολουθήσω ἀλλὰ πάλι μιὰ σκέψις μὲ ἔκανε νὰ ὀπισθοχωρήσω, καὶ νὰ σκεφθῶ πῶς φρόνιμα εἶμι μεγάλο κορίτσι ποῦ ἦμουνα. Εἶπα τότε μὲ τὸ νοῦν μου. «Αἱ φωναὶ αὐτὰς ποῦ ἀκούονται μοιέξουν πολὺ μὲ κλίμα καὶ δὲν θὰ εἶναι τίποτε ἀπολύτως παρὰ φωνὰν κανενὸς ἀνθρώπου. Ἴσως κανένα μικρὸ παιδάκι ἐπάθε κανένα κακόν. Εἶτε θὰ ἴπαισε καὶ ἐκτύπησε δυνατὰ, εἶτε θὰ ἔχασε τοὺς γονεῖς του, πάντως κάτι τέτοιο θὰ συμβαίνει. Δὲν πιστεύω νὰ εἶναι τίποτε ἄλλο».

Μὲ τὴν σκέψιν αὐτὴν ἀνέλαβα τὴν ψυχραίμιαν μου καὶ μὲ δῆμα σταθερὸν καὶ γρήγορον, διευθύνθη πρὸς τὸ μέρος ποῦ ἤκούοντο αἱ φωναί. Ὅσο προχωροῦσα τόσο αὐταὶ ἤκούοντο δυνατώτερα.

Ἐπλησίαζεν πλέον ἡ δύσις τοῦ ἡλίου. Αἱ κατάχρυσαι ἀκτίνες τοῦ ἐπιπτον ἑλαφρῶς εἰς τὰς ὄψηλας κορυφὰς τῶν ὄρεων ποῦ μέπεριετριγύριζονκαθὼς καὶ στας κορυφὰς τῶν ὄψηλων δέντρων, καὶ ὁ οὐρανὸς ἐφαίνετο κυανόχρυσος.

Ἔτσι λοιπὸν σιγὰ-σιγὰ ἐξετάζουσα τὴν φύσιν ἐφθασα εἰς τὸν ἀγρὸν ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐβγαίνε τὸ κλάψιμο ποῦ μὲ φόβησε τόσο πολὺ. Προχωροῦσα μὲ θάρρος καὶ τέλος ἐφθασα εἰς ἓνα χαλντάκι ἀρκετοῦ βάθους. Σταμάτησα ἀνωθεν αἰ τοῦ στρέφω τὸ



τιαν από εκεί δε πάλι εις άλλας διαφορούς πόλεις της και έτσι ήδυνήθημεν να θαυμάσωμε και έμεις λίγο τα μεγαλοπρεπή και ξανουσιτά τοπεία της Έλβετίας. Πανύψηλα βουνά που δέν έβλεπε κανεις το τέος των, βαθείς χαράδες, απότομα σά με μαχαίρι κομμένα κλιτύες των όρέων. Και όλα αυτά καταπράσινα, πουθενά μα πουθενά δέν έβλεπε κανεις ένα ξηρόν μέρος γής. Όλα ήσαν καταπράσινα και παντο έβλεπε κανεις διασκορπισμένα τα μικρά κατακάθαρα σπιδιάκια των χωρικών άπρα βαμμένα με κόκκινες στέγες και γύρω εις άρκετην άπύστασιν από κάθε σπίτι έβλεπε κανει παχιές αγελάδες, αί όποιας με τα λαιμαργίας έτρωγαν το θροσσερόν και καταπράσινον χόρτον. Έδέν είδαμε όμως στην Έλβετία όραιο τοπεία μόνον, είδαμε περίφημα μουσεια ζωολογικούς και βοτανικούς κήπους και τέλος μίαν πολύ όραιο βιβλιοθήκην εις το Σαντ Γάλλεν επί της κυρίας πόρτας της όποιαν υπήρχον με ελληνικά γράμματα γραμμένα αι λέξεις «ψυχής Ιατροίον».

Από την Έλβετία πήγαμε εις το Παρίσι της Γαλλίας. Εκεί ήτο κάτι το εξαιρετικό. Τι κίνησις ήταν αυτή; έξαλλίζετο κανεις και μόνο να βλέπη τριγύρω του. Στο Παρίσι είμαμε 22 ολοκληρούς ημέρας και από το πρωί έως το βράδυ τρέχαμε και πάλι δέν κατωρθώσαμε να τά δοῦμε όλα. Τα καταστήματά του, τα κέντρα του τούς κήπους του, τα μουσεια του τούς πύργους κτλ. Τι θαῦμα τέχνης αλήθεια ο Πύργος του Άιφελ έχει 300 μ. ύψος από την κορυφή του οι άνθρωποι κάτω φαίνονται σαν στίγματα. Είδαμε και το Παλάτι των Βερσαλλιών την αίθουσα και το τραπέζι όπου υπεγράφη η συνθήκη. Και τέλος το μουσειο του Λούβρο, όπου μέσα υπάρχει το καύχημα της τέχνης μας η Αφροδίτη της Μήλου και τόσα άλλα ελληνικά άγάλματα.

Από το Παρίσι πήγαμε εις το Vichy μια πολύ όραιο λουτρόπολι γμάτη κήπους και λίμνες. Και ένα πρωί χωρίς να ξέρωμε πώς εθρέθημεν πάλι εις το μέρος απ' όπου μας είθε πάρει το Ιταλικό βαπόρι. Και τοιουτοτρόπως τελείωσε το περιφημο αυτό ταξίδι μας εις το όποιο δέν μου έδόθη μόνο η ευκαιρία να γνωρίσω τόσα άγνωστά μου μέχρι της στιγμής μέρη αλλά να θαυμάσω και τον πολιτισμόν και την πρόδοον εις όλα και εις τας έπιστήμας και εις τας τέχνας και ακόμα εις το πώς να ζούν καλλίτερα και σύμφωνα με του; κανόνας τής υγιεινής δλον οι κάτοικοι των χωρών αυτών.

Αρριέττα Δ. Ζυγομαλά  
Μαθήτρια Δ' τάξεως Γυμνασίου  
Θηλέων Χανίων

**Δίγας ώρες στις Άγροτικές φυλακές Άγυιάς.**

Ένα Κυριακάτικο πρωί του Αύγουστου πήγα και γώ να επισκεφθώ τις Φυλακές της Άγυιάς για τις όποιες είχα ακούσει πολλές φορές να γίνεται λόγος για την τελεία όργάνωση και διεύθυνει αυτών.

Μετέβημεν εκεί μετά του κ. Διευθυντού των Φυλακών ο όποιος τυγχάνει οικογενειακός μας φίλος.

Ήτανε ήμερα άναφοράς των καταδικών.

Παράσχεμε πρώτα από το γραφείο της Διευθύνσεως και ύστερα από λίγα λεπτά έφθικαν εκεί, οι δυστυχημένοι αυτοί άνθρωποι τούς όποιους ποιος ξέρει τι τούς ήνάγκασε να αντικρύσουν την φρικτήν πόρτα της φυλακής.

Ένας, ένας με την σειρά του, παρουσιάζεται στο Διευθυντήν για να του πη τα παράπονα του, ο όποιος συμμεριζόμενος τον πόνο τους και την δυστυχία τους προσπαθει να τούς παρηγορήσει λέγοντάς τους ότι δέν θα περάσει πολλός καιρός που θα γλυτώσουν από τα δεσμά της φυλακής, και πάλι θα ξαναδοῦν τα παιδιά των... τούς δικούς των.

Παρακολούθησα με τόσο ένδιαφέρον και λό-

πη τα παράπονα και του τελευταίου καταδικού, ώστε για μια στιγμή νόμισα πώς ήμουν και γώ καταδικασμένη, και πώς έπρόκειτο και γώ να άναφέρω τα παράπονά μου στον Διευθυντήν, στο καλό αυτό άνθρωπο τον όποιο λατρεύουν όλοι οι κατάδικοι γιατί δέν τούς φέρεται σαν άνώτερος, αλλά σαν ένας καλός πατέρας!...

Άληθινά αυτές οι φυλακές είναι τελείως καλά καταρτισμένες εισέρχονται ε' αυτές άνθρωποι με άγρια και κακοθυγα ένστικτα οι όποιοι ύστερα από λίγα χρόνια εξέρχονται τέλειοι εργάται, τέλειοι τεχνίται, γιατί μέσα στις φυλακές όλοι εργάζονται όλοι καταγίνονται σε κάτι, και όλοι πληρώνονται Ομοιάζει δηλ. αυτή η φυλακή με μια μεγάλη έσωτερική σχολή εις την όποιαν στέλλουν οι γονείς τα παιδιά των να μορφωθῶν και να διεκπλάσουν χαρακτήρα.

Ήτανε όμως Κυριακή και οι κατάδικοι δέν εργάζονται κείζονται δε υπ' αυτών τώρα, νείαι φυλακαί με την τελευταίαν λέξει τής επιστήμης.

Όλα δε τα άνατοῦμενα δια την οικοδομήν υλικά καταργίζονται έντός των φυλακών υπό των καταδικών εκεί υπάρχει σιδηρουργείο, ξυλουργείο, λαιμαργείο, κλπ. εις τα όποια εργάζονται οι κατάδικοι.

Είς μικράν από αυτή άπόστασιν υπάρχει χειροστάσιον όρνιθοτροφείο και η στάνη των προβάτων, εις τα όποια εθαύμασα την καθολότητα και την τάξιν η όποια κυριαρχεί.

Οι κατάδικοι δηλ. ίσχυ λαύονται τόσο πολύ με την εργασίαν (διότι κάθε εργάσιμος ήμερα λογίζεται για δύο) ώστε δέν τούς μένει καιρός να σκεφθῶν το κικ... τα... περασμένας τους.

Απέραντοι δε έκτάσει είναι καλλιεργημένα από όλα τα είδη των λαχανικών, από τι όποια υπελογίσκαμεν ότι κερδίζου τον χρόνο αι φυλακαί περί τας 300 χιλιάδας δραχμάς.

Θά ήτο όμως μεγάλη περλάλειψις αν δέν άνέφερα μερικα και για την ώρα του φαγητού.

Και οι 300 κατάδικοι

κατά σειρά περιμένουν έξω από το μαγειρείον να έλθη η σειρά τους για να πάρουν το μερίδιον τους.

Άφου δέ λάβη και ο τελευταίος το μερίδιον από τονκατάδικοκένεζο μάγειρο, γίνεται η Προσευχή και τότε μόνο καθίζου για να φάνε.

Σε ειδικότερο όμως διημέρισμα οι διανοούμενοι.

Η γενική μου έντύπωσις εκ τής επισκέψεως τού ης είναι ότι το σύστημα των άγροτικών φυλακών είναι το τελειότερο από πύτης άπόψεως, όχι μόνον μωφωτικόν των χαρακτήρων των καταδικών αλλά και ανθρωπιστικόν και φιλόφρων συνυγρόνω..

Άξιου δέ συγχωρηθῶν είναι η φιλοπύη και η φερνήσεις αι όποιες υίθετοσιν και έφα μύζισιν τοιαύτα σωτήρια συστήματα.

ΣΤΕΛΛΑ Γ. ΓΑΛΑΝΗ  
Τάξις Ε'

**ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ**

Μεγαλοπρεπής, επιβλητικός ο βασιλικός Ήλιος ξεπροβάλλε πίσω απ' τα άντικυρόν θουνό.

Ο ουρανός χρυσορόδινο φαίνεται σα ένα φωτεινό στεφάνι να περιβάλλη το θουνό που είναι κι αυτό βαμμένο με ένα γλυκό ρόδινο φώς... Τα πουλάκια της ρωμματιές άρχισαν το πρωινό τραγούδι τους. Οι χωρικοί με τής άξινες στούς ώμους διαστικοί πήγαίνου στής δουλείς τους.

Το πρωινό αυτό ξύπνημα του χωριού το είδα πολλές φορές ως τώρα...

Σήμερα όμως είναι για μένα διαφορετικό... πιο γλυκό πιο αγαπημένο... Το βλέπω με μεγαλύτερη στοργή γιατί είναι η τελευταία φορά Φερόγομε αύριο! Ο Σεπτέμβριος ξεψυχά, τα σχολεία μάς καλοῦν. Ήρασε κι όλα το καλοκαίρι... Πόσο γρήγορα περνά ο καιρός στην έξοχή και πόσο εὔτυχισμένα... Νομίζω πώς ήταν χθές που ήλθα με. Θυμώμαι πόσο ήσυχο πόσο ξεκουραστικό μου φάνηκε το χωριό ύστερα, από την ακατάπαυτη κίνησι, τον άδιάκοπο θόρυθο της πόλεως που ουτε τή νύχτα δέν βρίσκει κανεις ήσυχία.

Η σημερινή είναι η τελευταία ήμερα που θα πε

ράσω στ' αγαπημένο μου χωριό θέλω να ξαναδώ ν' αποχαιρετίσω όλα τὰ μέρη όπου έννωσα τόση χαρά, πού μου έδωσαν λίγη ξεκούραση....

Πέρανω τὸ μονοπάτι πού ὀδηγεῖ στὸ βουνό. Τὸ πρωῒνὸ δροσερὸ αἰράκι μὲ χαϊδεύει ἀπαλά.. Τὰ πουλάκια γύρω μου ψάλλουν τραγούδια λυπητερά, τραγούδια ἀποχαιρετισμοῦ. Σὲ λίγο φθάνω στὴ μικρὴ ἐκκλησιᾶ του Ἡροφήτη Ἡλία μὲ τὴ μεγάλη χαρουπιὰ στὴν πόρτα. Πόσο ὠραία περάσαμε, σ' αὐτὸ ἐδῶ τὸ μέρος λίγο καιρὸ πρίν, στὸ πανηγύρι.... Δὲ θὰ ξεχάσω ποτὲ τὰ ὄμορφα τραγούδια τῶν ξένοιστων χωρικῶν οὔτε τοὺς λεβέντικους χορούς τῶν.. Ἡ ἐκκλησιᾶ εἶναι μικρὴ, ταπεινὴ, φτωχικὴ, Δὲν ἔχει οὔτε τίς χρυσές εἰκόνες οὔτε τοὺς λαμπεροὺς πολυελαίους, τῶν πανηγύλων ἐκκλησιῶν τῶν πόλεων, κί' ὅμως εἶναι πιὸ ἐπιβλητικὴ ἀπὸ ἐκεῖνες. Ὅταν θρίσκεσαι ἐκεῖ πάνω, μπροστά στὸ ταπεινὸ ἐκκλησιᾶκι καὶ βλέπεις τὴ ἄφθαστὴ γύρω ὄμορφιᾶ, αἰσθάνεσαι ὅτι εἶσαι πιὸ κοντὰ στὸ Θεό. Ἡ ψυχὴ σου ἀγνή, ἀσπιλῆ, ὑψώνεται σ' ἐκεῖνον, κί' ἀθελά λόγια ἀγάπης καὶ εὐγνωμοσύνης φεύγουν ἀπ' τὸ στόμα σου καὶ πετοῦν πρὸς Αὐτόν. Ὅποιος νοιώθει, αἰσθάνεται τὴ Φύσι δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἄθεος.... Ἴσως νὰ τὸ λέῃ ἡ γλῶσσά του, ἀλλὰ ἡ ψυχὴ του βαθειὰ πιστεύει εὐγνωμονεῖ Αὐτόν πού μὲ τὸ τέλειον καὶ ἀφθαστο του δημιούργημα, πού ὀνομάζεται Φύσις τὸν ἔκαμε νὰ νοιώσῃ αὐτὴ τὴν εὐχαρίστησι. Ἐαπλώθηκα στὸν ἴσκιό τῆς χαρουπιᾶς καὶ ἄφισα τὴ σκέψη μου νὰ μὲ φέρῃ ὅπου θέλῃ....

... Ἀνήσυχη, θολή, μαυρισμένη παρουσιάσθη κε μπροστά μου ἡ πόλις. Παντοῦ θόρυθος, φωνές. Αὐτοκίνητα, ἀμάξια, ἄνθρωποι, σὰν ἀνεμοστρώβιλος περνοῦν ἀπὸ μπροστά μου. Ζαλιστήκα, νόμισα, πῶς θὰ μὲ παρασύρουν στὸν τρελλὸ χορὸ τους.....

.... Μιὰ γελαστὴ ἀκρογιαλιά!... Ἡ θάλασσα γαλήνια, ἀτάραχη, διάφανη, τὴ χαϊδεύει ἀπαλά, Ὁ οὐρανὸς γαλάζιος, χαρούμενος, χαμογελαῖ γλυ-

κί.... Νεράϊδες μὲ φορέματα ρόδινα, ἀέρινα παίζουσι στὰ χοχλάδια. Ἰέρινα τ' ἴλινα διαυγῆ ἀντηχοῦν τὰ γέλια τους....

Κί' ἡ σκέψη μου ξεκουράζεται σ' αὐτὸ τὸ μαγικὸ ἀκρογιαλί... Ὁ ἥλιος ἔχει προχωρήσει πολύ. Ἡ χρυσὴ του λόγχης περνοῦν ἀνάμεσα ἀπ' τὴν ἡραιὴ φυλωσιᾶ, κί' ἀγγυλώνουσι ὄχι εὐχάριστα.... Ρίχνουσι τελευταῖα στοργικὴ ματιᾶ γύρω μου, ἀποχαιρετῶ τὸ μέρος αὐτὸ ὅπου βρῆκα τόσες φορές τὴν ξεκούραση καὶ πέρανω τὸ μονοπάτι γιὰ τὸ σπίτι.

Ἀπόγευμα!... Πέρανω τὸ δρόμο π' ὀδηγεῖ στ' ἀμπέλια. Τὸν ἴδιο δρόμο πού τόσες φορές ἐπέρασα χαρούμενη μὲ τὸ καλῆ στὸ χέρι, διαβαίνω τώρα μὲ τὴν καρδιὰ βαρετῶ γεμάτῃ λύπη.... Δὲν πηγαίνω ὅπως πάντα γιὰ νὰ κόψω τοὺς θεῖους καρπούς τοῦ Διονύσου, ἀλλὰ γιὰ ν' ἀντικρύσω γιὰ τελευταῖα φορὰ τὰ καταπράσινα ἀμπέλια... Ὁ δρόμος πε νὰ ἀπ' τὰ χωράφια.... Ὅι χωρικοὶ κατακόκκινοι, μουσνεμένοι ἀπ' τὸν ἰδρώτα, μὲ τὸ σκαλίδι στὸ χέρι ἐργάζονται ἀδιάκοπα.... Ἐφθασα στὴν ἄλλη μεριά τοῦ βουνοῦ. Τὸ χωριὸ δὲν φαίνεται. Μπροστά μου ἀπλώνεται καταπράσινη, μαγευτικὴ, βελούδινη, ἡ Ἀυτικὴ κατάφυτος πλαγιὰ ψηλά, ἓνα μέρος πιὸ ζωηρό, μὲ τὸ πράσινο πιὸ βαθύ, σὰ μιὰ μεγάλη γαρινοῦρα, κάνει πιὸ ὠραία ἀκόμη τὴ πράσινη φορεσιὰ τοῦ βουνοῦ. Εἶναι ἡ μεγάλη πηγὴ μὲ τὰ πανύψηλα πλατάνια τῆς, πού χύνει τ' ἀφθονα κρυστάλλινα νερά τῆς καὶ σκορπίζει παντοῦ τὴ δροσιᾶ καὶ ζωὴ.

Ὁ ἥλιος γέρνει ἀπαλὰ στὴ Δύσι του... Ὁ οὐρανὸς κατακόκκινος ἀνακλᾶ τὸ πύρινο φῶς του στὴ γύρω φύσι, πού φαίνεται πιὸ ὠραία. πιὸ μαγευτικὴ. Ὅι χωρικοὶ μὲ τὰ ἐργαλεῖα στοὺς ὤμους γυρίζουσι στὰ σπίτια τους. Τὰ πρόβατα καταβαίνουσι στὴς στάνες τῶν. Ὅλοι ἐτοιμάζονται νὰ ὑποδεχθοῦν τὴν Νεράϊδα Νύχτα.

Θὰ ἤθελα νὰ ἴμενα αἰῶνια στὸ χαρούμενο αὐτὸ χωριό, νὰ ζῶ μὲ τοὺς ἐργατικούς καὶ εἰλικρινεῖς κατοίκους του, μακριὰ ἀπ' τὴν ὑποκρισία καὶ τὸν

ψευτοπολιτισμὸ τῆς πόλεως....

Αὔριο φεύγομεν. Αἰῶνια ὅμως θὰ μένη χαραγμένη στὴ ψυχὴ μου τὸ μαγευτικὸ χωριὸ μὲ τὰ κάτασπρα σπιτάκια του σκορπισμένα στὴν καταπράσινη πλαγιὰ καὶ τοὺς καλοὺς καὶ ἀπλοῦκοὺς κατοίκους του.

Δανάη Κνινθάνη  
Στ' Ἱάξιν

**ΚΟΙΝΩΤΙΚΗ ΖΩΗ**

Τὸ νεώτερον σχολεῖον σκοποῦν νὰ δώσῃ αὐρον εἰς τὴν κοινωνίαν ἄνθρώπους ὄχι μόνον ἱκανοὺς νὰ προσανατολιζῶνται εἰς τὴν πολυπλοκὴν καὶ πολυτάραχον ζωὴν, οὕτως ὥστε νὰ μὴν τοὺς συμπαρασύρῃ τὲ δρμητικὸν ρεθμικ τῆς καὶ νὰ τοὺς ἐξαφηνίξῃ ἀλλὰ νὰ ἔχουν καὶ τὴν δύναμιν ν' ἀντιλαμβάνωνται τὸν θαρῶν τοῦτον ἀγῶνα καὶ νὰ ἐργάζωνται διὰ τὴν πρόσοδον τῆς κοινωνίας, παριστά δὲ ἔν ὀμικρῷ διὰ τῆς ἰδρύσεως τῶν μαθητῶν κοινοτήτων, τὴν εἰκόνα τῆς κοινωνίας. Καὶ ἔνω πρότερον ἴσως ὁ καθέις εἰργάζετο μειονωμένος τώρα πλέον διὰ τῆς ἰδρύσεως τῆς μικρῆς αὐτῆς κοινωνίας, ἐργαζόμεθα ἀπὸ κοινοῦ ἀποβλέποντες εἰς ἄνωτερον καὶ ὑψηλότερον σκοπὸν χάριν τοῦ κοινοῦ καλοῦ δηλαδὴ ὁ εἰς ἐργάζεται δι' ἑαυτοῦ καὶ ὄλοι διὰ τὸν ἕνα. Τὸ σχολεῖον πλέον δὲν μεταχειρίζεται βίαια μέτρα ἐφ' ὅσον ἡμεῖς αἱ ἴδιαι ἐπιβάλλομεν εἰς ἕκαστὸν τὰς ἀρχὰς ἐπὶ τῶν ὀποίωιν νομίζομεν ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ στηρίζεται ἡ κοινότης μας. Ἐκαστοῦ μέλος θεωρεῖ ἐντροπήν νὰ προσβάλλῃ τὴν κοινότητα εἰς ἣν ἀνήκει δι' ὀιασδήποτε παραβάσεως τῶν κανόνων τοὺς ὀποίους ἔθεσεν τὸ ἐκλεγέν διὰ ψηφοφορίας διοικητικῶν συμβούλιον.

Πρόεδρος Μικτωνάκη, ἀντιπρόεδρος Χιωτάκη, Ταμίνας Μενιουδάκη, Γραμματεὺς Βαρδιάκη.

Ἀλλὰ τὴν κοινωνίαν δὲν ἀναδεικνύουν μόνον οἱ διοικητικὲς αὐτῆν καὶ ἰδίως ὑπὸ τῆς σημερινῆς συνθήκας τῆς ζωῆς, ἣτις εἶναι ἐποχὴ κρίσεως καὶ ἀναδημιουργίας ἀλλὰ καὶ τὰ διάφορα σωματεῖα σκοποῦντα τὴν κοινὴν ὀφέλεια. Διὸ δὲ καὶ εἰς ὄλας τὰς πεπολιτισμένους κοινωνίας ὀ πάρχουν τοῦτου εἶδους σωματεῖα. Πῶς λοιπὸν εἶνε δυνατόν καὶ πρέπον νὰ ὑστερήσῃ ἡ κοινότης καὶ εἰς τοῦτο τὸ πρᾶγμα; Ὅχι βεβαίως. Διὰ τοῦτα λοιπὸν καὶ ἡμεῖς διηρῆθημεν εἰς ἐπιτάσματα τὰ ὀποῖα ἐκαλέσαμεν ὀμάδος, εἶναι δὲ αἱ ἐξῆς: «ὀμὰς φιλανθρωπίας, καλαισθησίας, κοσμιότητος, βιβλιοθήκης, ἔκδρομῶν, ἔορτῶν καὶ τέλους ἡ τοῦ

ἐρυθροῦ σταυροῦ.» Ἡ ὀμὰς τῆς φιλανθρωπίας δύναται νὰ πῆ καὶ νελς ὀτι εἶνε ἡ σπουδαιότερα καὶ καλυτέρη διότι προσφαίρει πάντοτε τὸν ὀβλὸν τῆς εἰς τὸ ταμεῖον ἕνα ἀνακουφίση τὴν δυστυχίαν καὶ κακοπάθειαν πού αἰσθάνεται πολὺ πλησίον τῆς, καὶ νὰ τὴν ἐγγίξῃ μὲ τὰ μαῦρα καὶ ἀπαίσια δάκτυλά της. Ὄσαῦτως ἡ ὀμὰς καλαισθησίας θὰ κοσμήσῃ καταλλῆλως τὴν ἀλθουσαν τῆς διδασκαλίας οὔτως ὥστε καὶ κατῖτι ὀραῖον νὰ παρουσιάσῃ καὶ τοὺς διδάσκοντας νὰ εὐχαριστῇ. Ἡ ὀμὰς τοῦ Ε.Β. Ν. θὰ ἐπικοινωνῇ μὲ μαθητριάς τοῦ Ε.Σ. Ν. καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικὸν Ἄνταλάσσομεν μετ' αὐτῶν πού δὲ τοὺς γνωρίζομεν ἐπιστολάς ἀφορώσας τὰ ζητήματα τῆς κοινότητός μας. Ἄληθεια λοιπὸν μὲ πόσην χαρὰν λαμβάνομεν τὰς ἐπιστολάς τῶν συναδέλφων μας ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ ὀκεανοῦ μετὰ τῶν ὀποῖων ἔχομεν ελθεῖ εἰς στενὴν σὺνᾶφαιαν καὶ μεγάλως ἡμεῖς ὀφελούμεθα ἔνεκα τῆς μεγαλύτερας τῶν ἕξελλίξεως. Πλήθῃ δωροτῶν ἐπιστολῶν τὰς ὀποίας ἀπὸ πέρουσι ἀνταλλάσσομεν ἰδίως φέτο θ' ἀνταλλάξομεν βιβλία καὶ λευκῶματα. Ἐλπίζομεν μάλιστα ὀτι ἀν οἱ συνάδελφοὶ μας τῆς ὀμάδος τοῦ Ε.Σ. Ν. τῆς μεγάλης Βρεττανίας λαμβάξουσιν ὀκ' ὀψιν τὴν ἐκκλησίαν μας ὀ μισοτεύουσι παρὰ τῆ θασσοκράτειρα διὰ τὴν ἡρωϊκὴν δεινοπαθοῦσαν Κύπρον.

Ἡ βιβλιοθήκη μας τώρα πλουτίζεται διὰ νέων βιβλίων ὀπὸ τὴν μεριμναν τῆς προσηκούσης ὀμάδος. Τὰ βιβλία δὲ αὐτὰ θὰ πέρουν αἱ μαθητριάι νὰ τὰ διαδίδουσιν καὶ ὀβτω πολὺ ἔχουν νὰ ὀφεληθῶσιν αἱ μαθητριάι. Δὲν λησμονῶμεν ὀμως καὶ τὸ ψυχαγωγικὸν μέρος. Ἡ ὀμὰς τῶν ἔορτῶν μετέχει τῆς διοργανώσεως τῶν ἔορτῶν αἰτινες γίνονται γιὰ νὰ ποικίλουν τὴν σχολικὴν ζωὴ. Ἡ ὀμὰς τῶν ἐκδρομῶν διοργανῶνουσι ἐκδρομὲς σὲ διάφορα μέρη γιὰ νὰ διασκεδάσουν λίγο καὶ νὰ ξεκουραστοῦν ἀπὸ τὰ μαθήματα τῆς ἡμέρας αἱ μαθητριάι. Ἐτσι λοιπὸν καὶ προχθὲς πῆγαμε ἐκδρομὴ στὴν Ἀγίικν Βαρβάραν ἣτις μας ἐνεθουσίασεν. Ἄληθεια πόσον ὠραία περάσαμε Πόσον ἐκείνη ἡ ἐκδρομὴ μὰς χάρισε εὐθυμία καὶ γέμισσε τίς νεανικὲς μας καρδιές μὲ μιὰ χαρὰ μεγάλη. Ὁ ἥλιος, ἡ φύσις τῆς τοποθεσίας ἐκείνης πού ἦτο γεμάτῃ ἀπὸ πλατάνους μὲ πράσινα φύλλα λίγο πιὸ πέρα τὸ γάργαρο ποτάμι κυλιόσε, καὶ τὸ μουρμούρισμά του συνᾶδευε τὸ ἀπαλὸ καὶ ἡσυχο θρόισμα τῶν φύλλων. Ὅλα ἐκεῖ ἦσαν ἐπιβλητικὰ ἡ ἐκκλησιᾶ μὲ τὸν συζαντινὸν ρυθμὸν τῆς πὸδ μὰς θυμίζει τὰ μουστήρια τῆς συζαντινῆς τέχνης, οἱ γέρει πλατάνοι καὶ ἔν γένει ἡ φύσις προεκάλουνκατ'

έξοχόν εκείνην τήν ημέραν με γάλην ευχαρίστησιν στήν κουρκασμένη ψυχή μας. Άρκετή ώραν έμείναμεν θαυμάζουσαι τήν ώρραίαν εκείνην γωνίαν τής φύσεως, κι' έπειτα καθίσαμεν σ' ένα μέρος μαζί με τήν έποπτεύουσαν τήν τάξιν μας και συνεζητήσαμεν διάφορα άφορώντα τήν κοινότητά μας και έτσι δέν λησμονήσαμεν τό ώρραϊόν εκείνον άξίωμα που λέγει «συνδυάζειν τό ώφελείν μετά τοθ τερπνοθ».

Επίσης είπαμεν διάφορα τραγούδια και έπαίξαμεν και πολύ πολύ ευθυμια παιγνίδια. Άλήθεια εκείνη ή έκδρομή πολύ μάς ένεθουσίασεν και έμεινε στήν ψυχήν μας καλά χαραγμένη. Η δ' μάς τώρα τής κοσμιότητος παρακολουθεί τήν καθόλου συμπεριφοράν των μαθητριών. Είς τάς συνεδριάσεις τάς όποίας κάμνομεν πολύ συχνά έκάστη μαθήτρια έκφέρει τήν γνώμην της επί τοθ ζητουμένου θέματος κλπ ουτω διαπλάσσεται ή χαρακτηρη και μορφούται τό πνεύμα. Κατά τήν τελευταίαν συνεδρίασιν συνεζητήσαμεν περί τής γυναικός ως παράγοντος σημαντικού είς τήν ήθικην άνωμόρφωσιν τής κοινωνίας. Άλήθεια λοιπόν πόσον ώφελήθημεν έξ εκείνης τής συνεδριάσεως και πόσον συνησθάθημεν τό ύψος τής γυναικός, ήτις έχει δμως συναισθησιν τής ύψηλής της άποστολής, καθ' όστι ή δρσεις ταύτης είναι ποικιλότροπος έν τή κοινωνία.

Επίσης έξ εκείνης τής συνεδριάσεως συνησθάθημεν κατά πόσον θα έργασθώμεν είς τό μέλλον διά νά άποδιώξωμεν κάθε πλάγχθη στίγμα τίζουσα τό ψθλον μας.

**Ρούλ- Μ. Ζολινδίκη**

### ΚΑΛΩΣΥΝΗ...

«Είδα τήν γή άπ' τήν άνοιξη  
να λάμπη δάν ρουμπίνι  
Μά τό θνητό πειθό λαμπερά  
φωτίξ' ή καλωδύνη»

Ό κάθε άνθρωπος τήν είδε τή γή λαμπερή άπό τήν άνοιξη..

Ανάλογα με τή δύναμή του καθένας συγκινήθηκε μπροστά στήν μυρωμένη και σοφή άρμονία της τήν έποχή αυτθ και τίς στιγμές εκείνες ένοιωσε τόν έαυτό του δυθισμένο σε μία γλυκιά ευτυχία άκαθόριστη μά έντατικη, συγκινήμένο, έξυψωμένο, έξευγεμισμένο, σαν νά μίλησε στήν δική του ψυχή ή άθωα και λεπτή ψυχοδία των άνοιξιάτικων λουλουδιών.

Μά πόσο πειθό ευτυχισμένο θα νοιώσει τόν έαυτό του εκείνος που θα δθ μιá άλλη γή στήν άνοιξη της. Ένα φώς ούράνιο θα πλανιέται σ' αυτήν και τό κάθε μυρωμένο λουλουδάκι της θα φαίνεται σαν ένα άλφωτο άστράκη που τό χύνει... Η θεία ώμορφία του θα είνε άπλωμένη σ'

αυτήν τή γή θα θαμπώνη τά μάτια του ευτυχισμένου που θα μόρση νά τήν δθ... Και μεσοζαλισμένος θ' άκούση ένα ψίθυρο ν' αναδίδεται άπ' όλα τά μέρη... Δέν άργεί να καταλάβη άπό τή γλύκα του ότι τό λουλούδι του μιλουθ. Και προσέχει... «Σε θαμπώνει ή ώμορφία που είναι χυμένη γύρω! Έχεις δίκη για τί και μετς νοιώθουμε μία θαθεία και γεμάτη ευγνωμοσύνη συγκίνηση στήν σκίψη τής δυνάμεως εκείνης που μάς τήν δίδει εκείνης που σκορποθν σ' όλη τή μητέρα γή μας αυτό τό αυράνιο φώς, αυτή τήν όνειρομένη ώσορφία... Και ξερείς ποιá είν' αυτθ; Παιδί της άδελφοδία μας Ηταν κι' αυτθ ένα λουλούδι σαν και μάς ήταν μητέρα της και είναι ή ίδια ή δική μας. Φάνηκε δμως τόσο ευεργετική μέσα στο περιβάλλον μας που δ Δημοοργός των ύψωσε τό σημείο που τ' άποτελέσματα του βλέπει τήν έκταμη άνοιξη γλυκιά τήν ύψωσε για νά μπορη νά επιδρθ έτσι σ' όλο τόν κόσμο μας για ν' άναι τό λαμπερό άντρο που θα μάς δθμγει και θα μάς φωτίζει για ν' άναι τό πειθό άγαπημένο μας σύμβολο. Και έτσι είναι ή ούράνια Καλωσύνη μας...

Τά λουλούδια τής γής σώπασαν και ό άνθρωπος έξακολούθησε σαν όνειροπαρμένοσ ν' άπλώνη τό βλέμμα του στήν δλάνθι στη και λαμπερή άπό τό γλυκό φώς τής άνοιξεως τής άγνωστης γής.

«Άγνωστη; Όχι Όλοι τήν έχομε μέσα μας αυτθ τή γή. Είνε ή ψυχή μας και τά λουλούδια της οί διάφορες άρετες τά διάφορα ώρραία μας αισθήματα... Και ή άνοιξις τής ψυχής μας εκείνη που τήν φωτίζει δλόκληρη, εκείνη που μεγαλώνει τήν κάθε άρετήν μας και τήν κάνει άκόμη ώραιότερη είναι ή Καλωσύνη...»

Ευτυχισμένοσ εκείνος που θ' άντικρύψει τήν ψυχή στήν άνοιξη της φωτισμένη άπ' τό ουράνιο φώς τής καλωσύνης... Τήν ευτυχία αυτθ άν δέν μόρσει νά τήν νοιώσει δ ύθιος άπ' τόν έαυτό του νήν νοιώθει δμως άπό ένα άλλο άνθρωπο. Άν δέν έχει τή δύναμη να είναι καλός δέν μπορεί δμως κατά βάθος να μη θασμάση τό καλό να μη τό ζηλέψη μυστικά. Γιατί βλέπει πόσο άνώτερος είναι πόσο τόν έξυψώνει τό θεο αυτό αίσθημα που κρύβει μέσα του... Είναι πραγματικά άνεκτίμητη ή δύναμις τής καλωσύνης. Εκτός του ότι δίδει φώς σ' όλες μας τίς πράξεις, κερδίσει νίκης που ποτθ ή κακία ουτε καμιά άρετή κέρδισε. Έννοώ τήν εύσυνειδητή καλωσύνη χωρίς νά τήν συγχίξω με καμιά επίδειξη καλωσύνης ή μιá καλωσύνη άσυνειδητή έκδήλωση ψυχικής αδυναμίας μονάχα... Θαυ

### ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

## Ο ΓΑΜΟΣ ΕΙΣ ΤΑ ΧΩΡΙΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Δέν θα αναφέρωμεν βεβαίως ουτε για τά γενικά σημεία του, ουτε θα αναφέρωμεν σχετικώς ξένης συνήθειες άλλων τόπων μά μόνον χαρακτηριστικές λεπτομέρειες άγνωστες σε πολλούς, και που άξίζουθε τόν κόπον να διαβασουθε.

Γι' αυτό θ' ανατρέξωμεν σε παληότερες έποχές, σε έποχές δηλαδή που σήμερα περάσανε άμετάκλητα και μόνον μερικά σημάδια άφήκανε για να τίς θυμουμάστε και μιá μέρα ή και έντελώς έξηφανίστηκαν είς τόν άνεμο του νέου πολιτισμοθ.

Και έτσι δέν θα μιλήσωμεν ουτε για τό προξενείο, στο όποϊον λένε και σήμερα άκόμη ότι ό προξενητής πήγαινε με δυό—λογιών—κάλτσες ή παπούτσια—γεγονός άμφίβολον για να πετύχη τόν σκοπόν του, και δια τόν όποϊον εάν έπετύχανε έλάμβανε ως δώρον έκ μέρους μέν τής νύφης ένα πουκάμισο, έκ μέρους δε του γαμπροθ ένα ζευγος ύποδήματα—στιβάνια—, ουτε για τήν θρησκευτικήν τελετήν που παρεμεινε ή ίδια

Θα αναφέρωμεν δμως μερικά σημεία και για τά όποια να μη κουράζωμεν τόν αναγνώστην μας, αρχίζουθε ευθύς άμέσως.

Όλοι θα ξεέρετε βέβαια ότι πριν να πάρουν τήν νύφη άπό τό πατρικό της σπίτι, πηγαίνουθε πρώτα συγγε-

νεις του γαμπροθ στήν λαϊκήν γλώσσα—γαμουλιώτες και πέρνουθε τά προικία.

Αυτθ ή συνήθεια είναι αρχαιοτάτη και θα δθτε άν διαβάσετε τόν Όμηρον είς τήν Ιλιάδα και τότε πέρνανε τά προικία λεγόμενα—φέρνα—που ήσαν ως επί τό πλείστον ζωντανά δηλ. βόδια, πρόβατα κλπ.

Αφοθ λοιπόν τά πάρουν τά φέρνουθε στο σπίτι του γαμπροθ και τά κρεμουθ σε τέμπλες γύρω—γύρω στον—όντα—ως όνομάζουθε τήν ανώγειον στα χωριάτικα σπίτια δια να φαίνεται ή έργασία καθεμιανής, ένω στήν μεταφορά άπ' όπου περνούσαν οί συγχωρίτες τά ρένουν με ροδόφυλλα και ρίξι ροδόφυλλα για να δείξουθε τήν όμορφία του ζευγαριου και ρίξι για να δείξουθε πώς θέλουθε να ριζώση και ευτυχίση τό ζευγάρι.

Αφοθ γίνουθε αυτά αρχίζει τό γλέντι στο γαμπροθ τό σπίτι.

Ολονύκτιαι σπονδαί στο Βάγχο, και τραγούδια άρματοωικά, και κλέφτικα συνοδεύουθε τήν συντροφία αυτθ. Αμα ξημερόση κατá τίς 10 τό πρωί τής Κυριακής δλη ή συντροφία ξεκινά πάλι με τραγούδια για τής πέρδικας τό σπίτι, ως τήν άποκαλοθν και τώρα άκόμη. Υπάρχει ένα έθιμο που πολλοί δέν θα τό

μάζω τόν homme bone αλλά δχι και τόν bonhomme

Τήν δύναμη και τήν αξία τής καλωσύνης τήν δείχνει όλοφάνερα ή τάσις τής ψυχής του άνθρώπου να τήν άποδώση ως ιδιότητα στο Όν που λατρεύει και θαυμάζει ως τό Τέλειον! Δέν μπορεί να έννοήση τελειότητα χωρίς καλωσύνη. Και έτσι είναι δέν υπάρχει.

Σ' όλες τίς έποχές σ' όλες τίς περιστάσεις σ' όλες τίς ήλικίες τίς καταστάσεις δέν πρέπει να πέφτη άπό τόν θρόνο της γιατί θα ήταν σαν να έσβυνε δ ήλιος άπ' τή ζώη...

Νέος κανείς είναι ευκολότερα καλός. Μά για αυτό δέν πάει να είναι κάτι τό άγγελικό ή καλω-

συνη τή νεότητος. Η καλωσύνη δμως του γήρκετος ελαι και τό άληθινό θεο!

Ω! για ά τήν ύμνήση κανείς όσο πρέπει δέν θα μόρσει ποτέ κανείς τή γλυκιά αυτθ και φωτοβόλα θεά δσον και άν τήν αισθάνεται και τήν θαυμάζει..

Όσαν και άν τής πθ δέν θα μόρσει να φθάση επάξιοθ εκει που αυτθ στέκει τυλιγμένη στο φωτεινό της πέπλο.

Ένα μονάχα άκόμη μπορω να πω μαζί με τόν ποιητή.

«Η καλωδύνη, είπ' ή Γιαγιά μονάχα ή καλωδύνη! Όλα δέν κόσμο χάνωνται μόν' άπομένει εκείνη»

Ρούλκα έκκινδίκη  
Τάξις ΣΤ'

ξέρουν βέβαια και χάρις σ' αυτό διοργάνωναν και επαναστάσεις (ἐπὶ Τουρκοκρατίας) βρισκοντας ευκαιρία νὰ συναντηθοῦν πάνω σ' αὐτὴ τῆ στιγμή ποῦ ἦτο βέβαια μακριὰ ἀπὸ κάθε ὑποψία. Στὰ μεσόστρατα, ὡς λέγουν οἱ χωρικοὶ μας ἐκάνανε τὴν λεγομένην τζόγια. Δὲν ξέρω ἂν ἡ λέξις ἐπειδὴ ἔχει Ἱταλικὴν των καταγωγὴν καὶ σημασίαν χαρὰ ἐρμηνεύει αὐτὸ ἀρκετὰ χαρακτηριστικῶς.

Ἡ τζόγια συνίστατο στὸ ἐξῆς.

Ἀφοῦ σταματοῦσε ἡ συντροφιά ὅπως εἶπαμε καὶ παρὰ νω ἀπλώνανε στὸ χῶμα μιὰ κουβέρτα—πατανία—καὶ πάνω σκορπούσανε ἄνθη γιὰ νὰ κάνουν ἓνα μπουκέτο—ροδαρὰ—γύρω στὴν ὁποῖαν περνοῦσανε διάφορα νομίσματα τρυπημένα ποῦ ἐπίσης πετοῦσανε οἱ γύρω ἱστάμενοι ἄνδρες—μετζήτια, χρυσὰ εἰκοσάρια, ρουπάκια ὀκταράκια κλπ.—ἔνω κατεγίνοντο τότε οἱ γυναῖκες στὸ πλέξιμο τῆς ροδαρᾶς οἱ ἄνδρες ἐλεύτεροι χωρὶς νὰ τοὺς ὑποπιεϋθοῦν ἐξύφαναν συνομοσίεσ καὶ διοργανώντανε ἐπαναστάσεις γιὰ τὸ δυνάστη.

Αὐτὰ γιὰ τὴ τζόγια. Ἐπειτα ἀπ' αὐτὰ ἡ—πατούλια—τῶν γαμουλιωτῶν ἔτσι ἐλέγετο, ἔφτανε στὸ σπῆτι μὲ τραγοῦδια καὶ τουφεκὲς γιὰ νὰ τὴν χαιρετήσουν, ποῦ στολισμένη ἔν τῷ μεταξὺ ἀπὸ ὅλεσ τῖς παρθένες τοῦ χωριοῦ περίμενε τὸν γαμπρό.

Ἡ νύφη καθισμένη ντροπαλὴ παίρνε τὴν τζόγια καὶ ἔπειτα ὀδηγεῖται στὴν ἐκκλησίαν γιὰ τὸ μυστήριον. Συγχρόνως ἀπὸ τὸ σπῆτι τῆς φέρνουν δυὸ κουλούρια καλοζυμωμένα, μιὰ καινούργια καρέκλα, μιὰ κανάτα κρασί καὶ ἓνα εἰκόνησσιμα. Τὰ κουλούρια ἀφοῦ τὰ παραθέσουν στὸ τραπέζι μπροστὰ ποῦ τελεῖται τὸ μυστήριον τὰ παίρνει κατόπιν ὁ παπᾶς, τὰ δὲ ὑπόλοιπα, τοῦ γαμπροῦ ἢ πατούλια. Μετὰ τὴν τέλεσιν τοῦ μυστηρίου ὅλοι οἱ προσκεκλημένοι ἀ-

σπάζονται τὸ νέον ζεῦγος καὶ δίδουν δῶρα κοινῶς—χαρίσματα—τὰ ὁποῖα ἦσαν διάφορα κοσμήματα πολύτιμα, σκεῦη καὶ χρήματα. Ἐξερχόμενοι κατόπιν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς ἐκκλησίας ὅλοι μαζὺ τραγουδοῦν τὸ κάτωθι τραγοῦδι:

*«Τὸ μονοδένδρι στὸ βουνὸ ὅλοι οἱ καιροὶ τὸ δέρνουν δέρνει τὸ Νότος καὶ ὁ Βορ*

*[ρεᾶς* ***κι' ὅτι καιρὸς κι' ἄνε φυ-***

***μὰ ἔτσι εἶναι δὰ κι' ἡ λι-***

*[γερεῖ]* ***ἔπου τὴν θέλουνε πολλοὶ***

***ἓνας τὴν παίρνει ἀπ' τοὺς***

*[πολλοὺς* ***κι' ἄλλοι στέκουν καὶ θω***

***[ροῦν]***  
Κι' ἀμέσως ἀρχίζουν νὰ ξεκινοῦν.

Ἡ στιγμή τῆς ἀναχωρήσεως εἶναι συγκινητικὴ κι' ἡ νύμφη καθισμένη σ' ἓνα μουλάρι ντροπαλὴ ποῦ σέρνει ἓνας στενὸς συγγενῆς τῆς, προπορεύεται ἀπὸ τὸν γαμπρό, καὶ γεμάτοι ὄλο ὄρεξι προχωροῦν πρὸς τὸ σπῆτι τοῦ γαμπροῦ ἔνω καθ' ὁδὸν τραγουδοῦν τὸ κάτωθι τραγοῦδι:

*«Ἐπήραμε τὴν πέρδικα τὴν πολυπολυμισμένη*

*κι' ἀφήναμε τὴν γειτο-*

*[νσιὰ* ***ἔρημη καὶ παντέρμη]***

***Ἄμα φθάσούν κοντὰ***

***στὸ σπῆτι τοῦ γαμπροῦ τότε***

***ἀρχίζουν ἄλλο τραγοῦδι:***

*«Πρόβαλε μάνα τοῦ γαμπ-*

*[προῦ* ***καὶ πενθερὰ τῆς νύφης***

***νὰ δῆς τὸν ὁμορφὸ σου***

***[γυρὸ* ***καὶ τὴν χρυσῆ σου νύφη].*****

Συγχρόνως ἡ μάνα τοῦ γαμπροῦ κρατεῖ ἓνα πιάτο καρύδια μὲ τὸ μέλι στὴν μπόρτα μπροστὰ καὶ ταγίζει τὸν γυρὸ τῆς καὶ τὴν νύφη ἢ ὁποῖα πάλι μὲ τὴν σειρά τῆς ταγίζει τὴν μέλλουσα πενθερὰ τῆς, καὶ βουτώντας τὸ δάκτυλόν τῆς εἰς τὸ μέλι κάνει τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ἐπὶ τῆς θύρας.  
Ἄμα μοῦν στὸ σπῆτι ξανακαθίζει στὴν καρέκλα ποῦ ἐστέφηθ ἔνω ἓνας μικρὸς καθισμένωσ στὰ γόνατά τῆς

παίρνει τὸ γαμουλιάτικο κουλούρι.

Ἐπειτα ἀφοῦ τελειώσουν ὅλα αὐτὰ, καὶ ἀφοῦ πειράξουν μὲ ὁμορφα λόγια τὸ νέο ζευγάρει, τὸ στρώνουν στὸ φαγοπότι σὲ σανίδια στρωμένα στὴν σειρά ποῦ μὲ μιὰ λέξι ὀνομάζομεν—τάβλα—(Ἀκόμη καὶ σήμερον) τραγουδώντας ἐπίσης τὸ ἀνάλογο τραγοῦδι τῆς τάβλας:

*«Ἐγὼ θωροῦ τὴν τά-*

*[βλαν* ***κεῖναι καλὰ στρωμένοι***

***μὲ μὸσχους καὶ μὲ ζάχα-***

*[ρες περικτυρισμένη* ***Ἄς ἦν καλὰ ἀπ' τὴν ἔ-***

***[στρωνε* ***κι' ἀπέβανε μαντίλι*****

***καὶ τοῦ καιροῦ νᾶναι κα-***

***[λά* ***καὶ τοῦ καιροῦ καὶ πάντα*****

***νὰ φᾶνε καὶ νὰ πιούνε καὶ***

***νὰ χαρακοπίσουνε τῖς μέ-***

***[ρες ὀπου ζοῦνε.]***

Τὸ γλέντι σιγὰ-σιγὰ ἀνάβη μὲ χοροὺς καὶ μὲ τραγοῦδια ὑπὸ τοὺς ἥχους τῆς Κρητικῆς λύρας μέχρι ὅτου ξεψυχήσει μὲ τὰ χαράγματα τῆς ἡμέρας.  
Μετὰ τὸν γάμο συνηθίζεται εἰς τὰ μέρη μας νὰ ἐπισκέπτωνται οἱ συγγενεῖς τῆς νύφης τὸ σπῆτι γαμπροῦ, δεκαπέντε ἡμέρας, μετὰ δὲ τὴν παρέλευσιν τοῦ αὐτοῦ χρονικοῦ διαστήματος καὶ οἱ νεόνυμφοι ἀνταποδίδουν τὴν ἐπίσκεψιν εἰς τὰ πενθερικά. Ἡ συνήθεια αὕτη ὀνομάζεται ἀντιχαρά.

Αὐτὰ ἦσαν τὰ παλὰ ὁμορφα ἔθιμα  
Ποῦ εἶναι τώρα;

Ὁ ψευτοπολιτισμὸς σιγὰ-σιγὰ μᾶς σηκώνει ὅτι ὠραῖον μᾶς ὑπολείπεται

Ποῦ θὰ φθάσωμεν ἀκόμη!

**Μαρία Διγενάκη**  
Τελειόφοιτος Γυμνασίου Θελέων

**ΕΥΘΥΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ**

**Στὸ δικαστήριον**  
Πρ. εἶνε ἀλήθεια κατηγοροῦμενε ὅτι ἀποκάλεσες τὸν ἄγνωστο αὐτὸν γάιδαρο;

Κατ. Τὸ εἶπα σ' ἀστεία κ. Πρόεδρ. Ὁ μνηστὴς μου εἶνε ἐξήντα χρονῶν

Πῶς ἦταν δυνατόν νὰ βρισκεται τόσο μεγάλωσ γάιδαροσ;

**ἈΠ' ὌΛΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ**

Ὅταν ὁ παλαιὸς Ἱταλὸς ζωγράφωσ Ριβέρα εὐρίσκειτο στὴ Νεάπολι 2 Ἰσπανοὶ ἀλχημιστὰι ἐπῆγαν καὶ ἐπρότειναν νὰ συνεταιρισθοῦν πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς φιλοσοφικῆς λίθου, διὰ τῆς ὁποῖας κάθε μέταλλον θὰ μεταβάλλετο εἰς χρυσόν.

—Ἄλλὰ καὶ ἐγὼ κάνω χρυσάφι τῶσ ἀπῆντησε μυστηριωδῶσ ὁ καλλιτέχνης. Γυρίστε αὔριο καὶ θὰ σᾶς δεῖξω τὸ μυστικὸ μου

Τὴν ἄλλη ἡμέρα οἱ ἀλχημιστὰι τὸν βοῆκαν στὸ ἀτελιὸ του.

Ἐβανε τῆς τελευταῖες πινελιῆς σὲ μιὰ μεγάλη εἰκόνα. Ὁ Ριβέρω ἐκάλεσε τὸν ὑπηρετήν του καὶ τὸν διέταξε νὰ μεταφέρει τὸν πίνακα εἰς ἓνα ἀπὸ τοὺς μεγάλους τέρων ἐμπόρους τῆς πόλεωσ, ὁ ὁποῖωσ θὰ τοῦ εἶδιε τετρακόσια δοῦκάτα.

Ἐπειτα ὅταν ἐγύρισε ὁ ὑπηρετήσ, ὁ ζωγράφωσ πετώντας τὰ χρυσὰ νομίσματα ἐπάνω σὸ τραπέζι εἶπε στοὺς ἀλχημιστὰς:

—Κύριοι, νὰ χρυσάφι καλῆς ποιότητος, ποῦ ἐβγήκε πρὸ ὀλίγου ἀπὸ τὸ χυτήριό μου. Δὲν ἔχω ἀνάγκη νὰ βρῶ τὴ φιλοσοφική λίθο γιὰ νὰ προμηθεῦμαι χρυσόν δσάκις μου χρειάζεταιται.

**Ὁ ΠΟΙΗΤΗΣ ΓΕΝΝΑΤΑΙ ΜΑ ΔΕΝ ΓΙΝΕΤΑΙ**

Μου φαίνεται πῶσ ἔχω ἀκουσμένα Ἡ ἴωσ καὶ νὰ τῶχω διαβασμένα Πῶσ μὲ τὸ ζῶρε ποιητῆσ κανένας στὸν κόσμω δὲν ἐγένηκε μὸν ἓνας καὶ πῶσ ἐγὼ θὰ γίνω; ἓνα κορίτσι Ποῦ θάτονε καλύτερα στὸ σπῆτη δουλιῆσ νοικοκυράδω νὰ μαθαίνω νὰ ράφτω νὰ κλώθω ἢ νὰ φαίνω. Τὰ γόρια ἄς γράφουν στιχοὺσ ἢ [σονέττα

Αὐτὴ τὴ γνώμη ἔχω νᾶτα σέκτα  
**Μ. Μ.**  
μαθήτρια Ε' Τάξεωσ

**ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ**

**Εἰς τὸ Παντοπωλεῖον**

—Κύριε θέλω τσαῖ

—Τὶ εἶδουσ τσαῖ παιδί μου: Τῆς Κίνας ἢ τῆς Κεϋλάνης;

—Ὅχι Κύριε, χορευτικό, ὅπωσ αὐτὸ ποῦ δίδουν αἱ ὠραῖαι κυρία.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)  
**Σταυροῦλα Βουλγαράκη**  
Τάξις ΣΤ'

Τὴ ζωῆ μου τὴ χρωστώ σ' αὐτὸν τὸν γιαιτρὸ ποῦ βλέπεισ. Εἶνε ὁ τακτικὸσ γιαιτρός μου.

Τὶ σ' ἔσωσε ἀπὸ καμμιὰ ἀρρώστια;

Ὅχι ἀλλὰ τὸν καιρὸ ποδ ἤμουν ἀρρωτωσ ἐλείπε στὸ ἐξωτερικό.